

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 18 Ocak 2013
Nr. Ref.: RK 362/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 101/12

Başvurucu

Arianit Dyla

Yüksek Mahkeme'nin Pzd. nr. 42/2012 sayı ve 18 Haziran 2012 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi

Başvurucu:

1. Başvuru Yakova mukimi Bay Arianit Dyla (başvurucu) tarafından sunulmuştur.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu, kendisine hangi tarihte teslim edildiği belirtilmemiş Pzd. nr. 42/2012 sayı ve 18 Haziran 2012 tarihli Yüksek Mahkeme kararına itiraz etmiştir.

Başvurunun Konusu

3. Başvurucu, Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'nden (bundan sonra: Mahkeme) Yüksek Mahkeme kararı hakkında anayasal denetim talebinde bulunmuştur. Söz konusu kararla Anayasa'nın 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı] ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (bundan sonra: AİHS) 6. maddesiyle (Adil Yargılanma Hakkı) ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
4. Dahası başvurucu, Mahkeme'den "[...] Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi tarafından bu başvuru hakkında bir karar çıkartılıncaya kadar" ihtiyati tedbirin konmasının talep etmiştir. Başvurucu, Mahkeme'nin ihtiyati tedbir koyma gereğini ortaya koyacak hiçbir delil sunmamıştır.

İlgili Hukuk

5. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 22 ve 27. maddeleri ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 54, 55 ve 56. kurallarına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

6. Başvurucu 18 Ekim 2012 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.
7. Mahkeme Başkanı'nın 31 Ekim 2012 tarihli kararıyla Üye Almiro Rodrigues raportör yargıç olarak görevlendirilmiş ve Üyeler: Snezhana Botusharova (başkan), Ivan Çukalović ve Arta Rama-Hajrizi'den oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
8. Mahkeme başvurunun yapıldığını 13 Aralık 2012 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi'ne bildirmiştir.
9. Mahkeme başvurunun yapıldığını 11 Aralık 2012 tarihinde Devlet Savcılığı'na bildirmiştir.
10. Ön İnceleme Heyeti raportör yargıcın raporunu 18 Ocak 2013 tarihinde inceledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

11. Yakova Belediye Mahkemesi Kosova Geçici Ceza Yargılama Usulü Yasası'nın (bundan sonra: KGCYU) 23. maddesiyle ilgili 253 madde 1.1 bendi gereğince işlediği suçtan dolayı başvurucuyu suçlu bulmuş ve altı (6) ay hapis cezasına mahkum etmiştir. Belediye Mahkemesi kararında "*İkinci sanık Arian Dyla karar duruşmasında son sözünde kendisine isnat edilen suçu kendi iradesiyle kabul ettiğini beyan ederek mahkemeden hafifletilmiş bi ceza vermesini talep etmiştir*" denmiştir. Kararın devamında "*Mahkeme, böyle bir olgusal durumu sanıklar BS ve Aianit Dyla'nın kendi iradeleriyle suçluluklarını kabul etmeleri üzerine ve dava dosyasında sunulan diğer delillere dayanarak tespit etmiştir. Mahkeme, sabık Arianit Dyla'nın suçunu*

itiraf etmesini özellikle takdir etmiş, ancak suç itirafı sanığın suçlamadan muaf tutulacağı anlamına gelmemektedir” denmiştir.

12. İpek Bölge Mahkemesi 31 Ekim 2011 tarihinde çıkarttığı Ap. nr. 87/2010 tarihli kararlarla başvuruçunun itirazını temelden yoksun bularak Yakova Belediye Mahkemesi'nin kararını onamıştır.
13. Başvuruçucu ceza infazının ertelenmesi için Yakova Belediye Mahkemesi'ne dilekçe sunmuştur.
14. Yakova Belediye Mahkemesi 12 Aralık 2011 tarihinde çıkarttığı Esp.nr. 405/2011 sayılı kararlarla başvuruçuya, 8 gün içerisinde sağlık durumunun ciddiyeti konusunda tedavi olduğu sağlık kurumunca düzenlenmiş rapor sunmasını emretmiştir.
15. Yakova Belediye Mahkemesi 27 Aralık 2011 tarihinde çıkarttığı Esp. nr. 405/2011 sayılı kararlarla ceza infaz erteleme dilekçesini reddetmiştir.
16. İpek Bölge Mahkemesi, 24 Ocak 2012 tarihinde çıkarttığı Pn. nr. 09/12 sayılı kararlarla başvuruçunun itirazını temelden yoksun bularak reddetmiş, Belediye Mahkemesi'nin 27 Aralık 2011 tarihli kararını onamıştır. Bölge Mahkemesi, başvuruçunun hastalıktan muzdarip olduğunu belgeleyecek yeterli delili sunmadığını tespit etmiştir.
17. Yüksek Mahkeme 30 Ocak 2012 tarihinde çıkarttığı Pkl. nr. 134/2011 sayılı kararlarla Yakova Belediye Mahkemesi'nin 18 Mayıs 2010 tarihli kararına karşı kanun yararına bozma talebini temelden yoksun bularak reddetmiştir. Yüksek Mahkeme şu tespitte bulunmuştur: *Duruşma tutanağı ve ilk derece mahkeme kararından davayı görüşen yargılama heyetinin bir hakim (H.H.) ve meslekten olmayan iki hakimden oluştuğu ve KGCUY 22. madde 1. fıkrasına uygun olduğunu ve sanık ile savunmasının gıyabında yargılama yapıldığı iddiasının (dava yazışmaları ve yargılama tutanağına dayanarak) asılsız olduğu, tutanaklardan Arianit Dyla'nın sonuçlarını bildiği halde kendi iradesiyle suçluluğunu itiraf ettiği, mahkemenin KGCUY 315. madde 1. fıkrasında öngörüldüğü şekilde sanığın suçunu itiraf etmesine ilişkin tüm koşulların yerine getirilmiş olduğunu tespit ettiği, yargılamanın KGCUY 359. madde 5. fıkrasına uygun yapıldığı anlaşılmaktadır.*
18. Yüksek Mahkeme'nin 18 Haziran 2012 tarihinde çıkarttığı Pzd. nr. 42/2012 sayılı kararlarla başvuruçunun ceza indirimi talebini temelden yoksun bularak reddetmiştir. Yüksek Mahkeme şu tespitte bulunmuştur: *Başvuruçunun olağanüstü ceza indirimine ilişkin başvurusunda belirttiği zorlu sağlık durumu ve sürekli terapiye gittiği yönündeki koşullar, kararın alınmasından sonra ortaya çıkmış olup olağanüstü ceza indirimini meşrulaştıracak nitelikte koşullar değildir.*

Başvuruçunun İddiaları

19. Başvuruçucu şu iddiaları ileri sürmüştür:
 - a. *Kararlar KGCUY 451. madde 1. fıkra 1. bendinde öngörölmüş esaslar konusunda yargılamanın bu aşaması için ilgili olan içermektedir; Ceza Usulleri Yargılama Yasasının 403. madde 1. fıkrasında öngörölen esas ihlallerinin KGCUY 451. madde 1. fıkra 3. bendine göre yargı kararının meşruiyetine etkisi olmuştur.*
 - b. *Her şeyden önce, ilk derece mahkemesinde bireysel hakim yargılama yapmıştır,*

- c. *Dahası, heyet duruşması gıyabımda yapılmıştır. Önemli olan duruşmanın gıyabımda yapılmış olması, bu şekilde savunma hakkım ihlal edilmiştir.*
- d. *Mahkeme hiçbir delil çıkartmamıştır.*
- e. *Mahkemenin her sanık için ayrı ayrı bireysel eylemler belirleme sorumluluğu vardı.*
- f. *Karar metninde belirtilmiş güya çalınan malın miktarı teyit edilmemiştir.*
- g. *Kosova Yüksek Mahkemesi 18.06.2012 tarihinde çıkarttığı Pzd. nr. 42/2012 sayılı kararlar, kararın adil ve doğru olduğu yönünde muamele görmesi için gerekli olan gerekçeleri bildirmeksizin, talebini reddetmiştir.*

Başvurunun Kabul Edilirliği

20. Başvurucuların başvurusu hakkında karar alabilmek için Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirtilip Yasa ve İctüzük'te vurgu yapılan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediği değerlendirilmesi gerekmektedir.
21. Yukarıda görüldüğü şekilde Yüksek Mahkeme 30 Ocak 2012 tarihinde şu kararı aldı: *Duruşma tutanağı ve ilk derece mahkeme kararından davayı görüşen yargılama heyetinin bir hakim (H.H.) ve meslekten olmayan iki hakimden oluştuğu ve KGCUY 22. madde 1. fıkrasına uygun olduğunu ve sanık ile savunmasının gıyabında yargılama yapıldığı iddiasının (dava yazışmaları ve yargılama tutanağına dayanarak) asılsız olduğu, tutanaklardan Arianit Dyla'nın sonuçlarını bildiği halde kendi iradesiyle suçluluğunu itiraf ettiği, mahkemenin KGCUY 315. madde 1. fıkrasında öngörüldüğü şekilde sanığın suçunu itiraf etmesine ilişkin tüm koşulların yerine getirilmiş olduğunu tespit ettiği, yargılamanın KGCUY 359. madde 5. fıkrasına uygun yapıldığı anlaşılmaktadır.*
22. Yüksek Mahkeme 18 Haziran 2012 tarihinde şu kararı almıştır: *Başvurucunun olağanüstü ceza indirimine ilişkin başvurusunda belirttiği zorlu sağlık durumu ve sürekli terapiye gittiği yönündeki koşullar, kararın alınmasından sonra ortaya çıkmış olup olağanüstü ceza indirimini meşrulaştırarak nitelikte koşullar değildir.*
23. Bununla ilgili olarak Kosova Anayasa Mahkemesi temyiz yetisine sahip olmayıp, adalet mahkemelerinin yanlış karar aldıkları veya olguları yanlış değerlendirdikleri yönünde kuramsal açıdan bir müdahalede bulunamaz. Anayasa Mahkemesi'nin rolü (kamu otoritesi kararlarının) Anayasa ve diğer belgelerle güvence altına alınmış haklara uyumlu olmasını sağlamak olup "dördüncü derece mahkemesi" olarak faaliyet gösteremez (bkz. KI 07/09 sayılı Deme Kurbogaj ve Besnik Kurbogaj'ın Yüksek Mahkeme'nin Pkl.nr. 61/07 sayı ve 24 Kasım 2008 tarihli kararı ile Ap. no. 510/2007 sayı ve 26 Mart 2008 tarihli kararları hakkında anayasal denetim başvurusuna ilişkin 19 Mayıs 2010 tarihli kabul edilmezlik kararı).
24. Adalet mahkemeleri görevi usul ve maddi hukukun ilgili kurallarını yorumlayıp uygulamaktır (bkz. *mutatis mutandis Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AIHM 1999-I tarihli kararı 28. maddesi*).
25. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir (bkz. *mutatis mutandis, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.*).

26. Mevcut başvuruda başvuru ilgilili davada mahkemelerin bulgularıyla oйдаş olmayıp itiraz konusu kararla (Pzd. 42/2012) ihlal edildiği ileri sürülen bası anayasal ve KGCUY hükümlere atıfta bulunmuştur.
27. Öyle ki başvuru, Yüksek Mahkeme'nin KGCUY hükümlerini neden ve nasıl ihlal ettiğini belirtmemiştir.
28. Sonuç olarak başvuru, Yüksek Mahkeme'deki yargıyla usullerinin herhangi bir şekilde hakkaniyetsiz veya keyfi olduklarını göstermemiştir (bkz. mutatis mutandis, Shub – Lituanya davası ile ilgili AIHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).
29. İçtüzüğün 36. kuralı (2) d. bendi şöyledir: Mahkeme, açıkça temelden yoksun başvuruları şu kanaatlere vardığında reddeder: d) Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.
30. Yukarıda belirtilenler dikkate alınarak iddia edilen ihlallere ilişkin başvurunun açıkça temelden yoksun olarak reddedilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

İhtiyati Tedbir Talebi

31. Başvurucuların Mahkeme tarafından ihtiyati tedbir konması talebine ilişkin olarak Mahkeme, Yasa'nın 27. maddesi ve özellikle İçtüzüğün 54 (1) kuralına atıfta bulunmak ister. Bu hükümler Mahkeme'de karara bağlanmamış ve esastan görüşülmemiş olan her başvuruyla ilgili olarak her zaman ihtiyati tedbir talebinde bulunulabileceğini belirlemiştir.
32. Ancak başvurunun kabul edilmez olduğundan İçtüzüğün 54 (1) kuralına göre geçici tedbir talebinde bulunulamaz.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Yasa'nın 27. maddesi, İçtüzüğün 36.2.d bendi, 54.1. fıkrası ve 56.2. fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin 18 Ocak 2013 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. İhtiyati tedbir talebinin kabul edilmez olarak reddine,
- III. Kararın Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazete'de yayımlanmasına karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza